

ПРОГРАМА ПО БЪЛГАРСКА ВЪЗРОЖДЕНСКА ЛИТЕРАТУРА

Доц. д-р Катя Станева

Характер на Българското възраждане. Преход от стара към нова литература; приемственост; основни особености и своеобразие на възрожденската литература; граници и периодизации. Развитие на жанровете.

I. БЪЛГАРСКАТА ЛИТЕРАТУРА ОТ НАЧАЛОТО НА XVIII ВЕК ДО 40-ТЕ ГОДИНИ НА XIX ВЕК.

Предшественици и съвременници на Паисий.

Христофор Жефарович.

Партений Павлович.

Българската историография през втората половина на XVIIIв. - тенденции, характеристика. Историята на Блазиус Клайнер. Зографска история. Спиридонова история.

Паисий Хилендарски. *"История славянобългарская"* - характеристика, разпространение и значение. Паисий в литературния, културния, обществен живот през Възраждането.

Софроний Врачански. Книжовник и обществен деец. Влияние на идеите на Просвещението. Писателско дело. *"Житие и страдания грешнаго Софрония"* и възрожденският автобиографизъм.

Петър Берон. *"Буквар с различни поучения"*. *"Всенаука"*.

Реформиране на образованието и подем в книжовния живот. Въпросът за литературния език.

Васил Априлов - книжовна и меценатска дейност.

Юрий Венелин - ролята му в историята на Българското Възраждане.

Неофит Рилски. Педагогическа и книжовна дейност. Училището като културна институция и ролята му за формирането на литературната култура.

II. БЪЛГАРСКАТА ЛИТЕРАТУРА ОТ 40-ТЕ ГОДИНИ НА XIX ВЕК ДО ОСВОБОЖДЕНИЕТО.

Интерес към народното творчество. Първи български фолклорни сборници. Фолклорът в развитието на литературата.

Културни и литературни влияния - гръцко; руско. Черковната борба и развитието на българската литература през Възраждането.

Неофит Бозвели. Личност, обществена дейност. Диалози. **Плач бедния Мати Болгари.**

Начало на възрожденския периодичен печат. **Константин Фотинов** - просветна и книжовна дейност. Списание *"Любословие"*.

Иван Богоров. Книжовник и журналист. Пътеписи. Филологически занимания.

Ролята на периодичния печат в литературния живот.

Развитие на поезията - първи стихотворци. Проблеми на поетиката. Мястото на католическата поезия.

Найден Геров. Жизнен път. Стихотворения. Поемата *"Стоян и Рада"*. Пътеписи. *Речник на българския език.*

Добри Чинтулов. Живот и обществена дейност. Творческо развитие.

Георги Раковски. Жизнен път. Обществена дейност. Мемоари. Стихотворения. *"Предвестник Горскога пътника"*. *"Горски пътник"*. Журналист и публицист. Национален идеолог - възгледи за историята, езика, фолклора, митологията.

Петко Р. Славейков. Живот и обществена дейност. Творческо формиране. Ранна любовно-сентиментална поезия. Граждански мотиви в поезията на Славейков. Поеми. Хумор и сатира. Фейлетони. Драматически опити. Мемоари. Журналист, публицист. Литературен критик. Славейков и българският книжовен език.

Григор Пърличев. Живот и обществена дейност. Поеми. Автобиография.

Константин Миладинов. Поет и фолклорист.

Никола Козлев. Поемата *"Черен арап и хайдут Сидер"* - между фолклора и литературата.

Райко Жинзифов. Поет, публицист, преводач, литературен критик

Преводите в развитието на българската литература през Възраждането.

Начало на възрожденската белетристика. Преводи и побългарявания.

Създаване и развитие на възрожденската драма и театър.

Васил Друмев. Писател и общественик. *"Нещастна фамилия"*, *"Ученик и благодетели"*. Драматург. Литературен критик.

Добри Войников. Диалози и исторически драми. Комедията *"Криворазбраната цивилизация"*. Журналист и публицист - *"Дунавска зора"*. Фейлетони, литературна критика.

Илия Блъсков. Повести и разкази. Мемоари.

Тодор Пеев. Жизнен път. Драматург. Мемоарист.

Любен Каравелов. Жизнен път. Творчески етапи. Поезия. Повести и разкази. Журналист и публицист. Фолклорист и преводач. Фейлетонист. Каравелов и развитието на българската литература след Освобождението.

Христо Ботев. Жизнен път и обществена дейност. Поезия. Вестникар и фейлетонист. Ботев и следосвобожденската митология.

Нешо Бончев. Литературен критик.

Литературни и културни средища през Възраждането.

Литературни и културни дружества. *Българското книжовно дружество* - ролята му в литературния и научния живот преди Освобождението.

Формиране на литературна теория, истори и критика през Възраждането. Най-ярки представители - П. Р. Славейков, В. Друмев, Л. Каравелов, Хр. Ботев, Н. Бончев и др.

Изследователи на българската възрожденска литература - историографските проекти на Иван Шишманов, Боян Пенев, Михаил Арнаудов, Петър Динеков, Дочо Леков и др.

Възрожденска литература. Библиография

Антологии

- Възрожденски фейлетони. С., 1968.
Възрожденски пътеписи. С., 1969.
Българска възрожденска поезия. С., 1980.
Българска възрожденска критика. С., 1981.
Възрожденски диалози. С., 1985.
Възрожденски предговори. Кн. 1. С., 1992.
Обявления за български възрожденски издания. С., 1999.

Общи изследвания

- Ангелов, Б. В зората на българската възрожденска литература. С., 1969.
Аретов, Н. Преводната белетристика от първата половина на 19 в. С., 1990.
Аретов, Н. Българското възраждане и Европа. С., 1995.
Аретов, Н. Национална митология и национална литература. С., 2006.
Арнаудов, М. Творци на българската литература. С., 1969.
Боршуков, Г. История на българската журналистика до Освобождението. С., 1965; вт. изд. 2004.
Брадистилова-Добрева, М. Възрожденската театрална култура в България, С., 1983.
Гачев, Г. Ускорено развитие на културата. С., 1979.
Генчев, Н. Българското възраждане. С., 1978.
Дамянова, Р. Писмата в културата на Българското възраждане. С., 1995.
Дамянова, Р. Отвъд текстовете: културни механизми на Възраждането. С., 2004.
Димов, Г. Българската литературна критика през Възраждането. С., 1965.
Динеков, П. Възрожденски писатели. С., 1962; вт.изд. 1964.
Динеков, П. Из историята на българската литература. С., 1969.
Динеков, П. Между фолклора и литературата. С., 1979.
Жечев, Т. Българският Великден или страстите български. С., 1975; вт. изд. 1976.
Зарев, П. Панорама на българската литература. т. 1. С., 1971.
История на българската литература. Т.2, С., БАН, 1966
Каракостов, Ст. Българският възрожденски театър на освободителните борби. С., 1973.

- Конев, Ил. Литературни взаимоотношения и литературен процес. С., 1974.
- Конев, Ил. Българското възраждане и Просвещението. С., 1983.
- Константинова, З. Държавност преди държавата (Българската възрожденска журналистика). С., 2000.
- Кювлиева, В. Българското речниково дело през Възраждането. С., 1997.
- Леков, Д. Проблеми на българската белетристика през Възраждането. С., 1970.
- Леков, Д. Литература, общество, култура. С., 1982; вт. изд. 1996.
- Леков, Д. Писател-творба-възприемател през Българското възраждане. С., 1988.
- Леков, Д. Българска възрожденска литература. Проблеми, жанрове, творци. т. 1 и 2, 1988.
- Леков, Д. Български възрожденски културни и литературни средища в чужбина. С., 1999.
- Леков, Д. История на литературата и на възприемателя през Българското възраждане. т. 1 и т. 2, 2003, 2004.
- Манолакев, Хр. Между образа и четенето. Руската преводна белетристика през Възраждането. С., 1996.
- Михова, Л. Българските календари. Пд., 1995.
- Михова, Л. Модерните потреби на Възраждането. С., 2001.
- Налбантова, Ел. Възрожденският човек-утопии и реалности. В. Търново, 2002.
- Николова, Юл. Възрожденски уроци. Пд., 1993.
- Николова, Юл. Записки по българска възрожденска литература. Пд., 2004.
- Ничев, Б. Увод в южнославянския реализъм. С., 1971; вт. изд. 1976.
- Пенев, Б. История на новата българска литература. т. 1-4, С., 1976-1978.
- Пенев, П. Българската възрожденска драматургия. С., 1964.
- Радев, Ив. Българската възрожденска литература от 40-те години на 19в. В. Търново, 1982.
- Радев, Ив. История на българската литература през Възраждането. В. Търново, 1997.
- Смоховска-Петрова, В. Национално своеобразие на литературата на Българското възраждане. С., 2003.
- Станева, К. Гласове на Възраждането. С., 2001.
- Стефанов, В. История на българския театър. т. 1, С., 1997.
- Топалов, К. Проблеми на възрожденската поезика. С., 1978.
- Топалов, К. Проблеми на българската възрожденска литература. С., 1983.
- Топалов, К. Възрожденци. С., т. 1, 1983 и т. 2, 1990; вт. изд. 1999.
- Холевич, Й. Проблеми на българската възрожденска култура. С., 1986.

Цанев, Г. Начало и развой на критическия реализъм. С., 1960.
Чернокожев, Н. От Възраждане към прераждане или изкушаванията на българката: Чужденецът и неговите властвания в литературата на Българското възраждане. С., 2003.
Чернокожев, Н., Н.Аретов. Българската литература XVIII и XIX век.С., 2006
Шишманов, Ив. Избрани съчинения. С., 1965.

Сборници със статии

Фолклор и литература. Ред. П. Динеков и Д. Леков. С., 1968.
Българската литература и народното творчество. Ред. Д. Леков. С., 1977.
За литературните жанрове през Възраждането. С., 1979.
Жанр и възприемател през Възраждането. В. Търново, 1991.
Литература и Възраждане. Пд., 1993.
Печат и литература. С., 1994.
Възрожденският текст. В чест на 70-годишнината на проф. Д. Леков. С., 1998.
Разночетенията на текста. В чест на 60-годишнината на проф. К. Топалов. С., 2003.
Въобразените текстове на Българското възраждане. В чест на Ст. Таринска. С., 2005.

Специални изследвания

Ангелов, Б. Съвременници на Паисий. т. 1, 1963 и т. 2, 1964.
Ангелов, Б. Паисий Хилендарски. С., 1985.
Арнаудов, М. Любен Каравелов. Живот, дело, епоха. С., 1964; вт. изд. 1972.
Баева, С. Петко Славейков. Живот и творчество 1827-1870. С., 1968.
Георгиев, Ем. Найдено Геров. С., 1972.
Гълъбов, К. Петко Славейков. Живот, дейност, творчество.С., 1970.
Дамянова, Р. Писмата в културата на Българското възраждане. Шумен, 1995.
Данчев, П. Чертите на гения. С., 1976.
Димитров, М. Любен Каравелов. Биография. С., 1959.
Динеков, П. Петко Р. Славейков.С., 1956.
Динеков, П. В света на Христо Ботев. С., 1976.
Зарев, П. Христо Ботев. С., 1964.
Илчев, Ив. Рекламата през Възраждането. С., 1995.
Киселков, В. Софроний Врачански. Живот и творчество. С., 1963.
Конев, Ил. Илия Блъсков. С., 1969.

Конев, Ил. Белетристът Каравелов. С., 1970.
Леков, Д. Васил Друмев-живот и дело. С., 1976.
Леков, Д. Любен Каравелов. С., 1977; вт. изд. 1998.
Леков, Д. Тодор Пеев. Страници от живота и съдбата на един възрожденец. С., 1978.
Леков, Д. Райко Жинзифов. С., 1979.
Леков, Д. Ръкописните учебници на Добри Чинтулов. С., 1987.
Лилова, Д. Възрожденските значения на националното име. С., 2003.
Минев, Д. Никола Козлев. С., 1966.
Минчев, Ст. Из историята на българския роман. Побългарявания на чужди произведения. С., 1910.
Михайлов, К. Петко Славейков. Поетически послания. С., 2002.
Михова, Л. Българските календари. Пловдив, 1995.
Мутафчиева, В. Книга за Софроний. С., 1978.
Налбантова, Ел. Прозата на Илия Блъсков. Шумен, 1999.
Пелева, И. Ботев. Тялото на национализма. Пд., 1998.
Пелева, И. Възраждания. С., 1999.
Радев, Ив. Софроний Врачански. С., 1983.
Сестримски, Ив. Нешо Бончев. С., 1983.
Станева, К. Апология на българското. Творчеството на Г. С. Раковски. С., 1996.
Стефанов, В. Лабиринтите на смисъла. Критически речник за поезията на Хр. Ботев. С., 1993.
Стефанов, В. Участта Вавилон. С., 2000.
Табаков, Н. Добри Чинтулов. С., 1955.
Табаков, Н. Братя Миладинови. С., 1966.
Таринска, Ст. Прозата на Хр. Ботев. С., 1966.
Тодоров, Ил. Над Ботевия стих. С., 1988.
Тодоров, Ил. Различният Ботев. С., 1999.
Топалов, К. Петко Р. Славейков. С., 1979.
Топалов, К. Григор Пърличев. Живот и дело. С., 1982.
Топалов, К. Ботев в пътя на възрожденската поезия. С., 1992.
Топалов, К. Христо Ботев-поет и публицист. С., 1997.
Топалов, К. Раковски и Ригас в културно-историческите модели на Балканското Възраждане. С., 2003.
Унджиев, Ив., Унджиева, Цв. Христо Ботев-живот и дело. С., 1975.
Унджиева, Цв. Любен Каравелов. Белетрист и фейлетонист. С., 1968.
Чемоданова, М. Творчество Васила Друмева и становление българской национальной литературы. С., 1987.

Чернокожев, Н. Любен Каравелов и българското възрожденско време. С., 1995.

Сборници със статии

Добри Чинтулов. По случай 100-годишнината от раждането му. С., 1922.

Христо Ботев. С., 1949.

Любен Каравелов в спомените на съвременниците си. Ред. Ст. Великов. С., 1960.

Паисий Хилендарски и неговата епоха. С., 1962.

Изследвания и статии за Любен Каравелов. С., 1963.

Любен Каравелов. По случай 150 години от рождението му. С., 1990.

Христо Ботев. Нови изследвания. С., 1990.

Васил Друмев-Климент Търновски в културната и политическата история на България. Шумен, 1992.

Неофит Бозвели и българската култура. С., 1993.

Тодор Пеев. Научни изследвания. С., 1994.

Софроний Врачански. Сборник изследвания. С., 2004.

Справочна литература

Енциклопедия на българската възрожденска литература. В. Търново, 1997.

Речник на българската литература. С., 1976-1982.

Речник по нова българска литература. Пловдив, 1996